

DOPISY RÁDCI

R. E. Philipps

Skautský
zákon

Autor této knížky,
kapitán R. E. Philipps,
padl, či jak my skauti
říkáme, „byl povolán
k vyšší službě“

6. července 1916, když
statečně vedl mužstvo
9. praporu královských
střelců proti německým
zákopům.

Krátce před tím napsal
kapitán Philipps
věnování pro tuto svou
práci:

*„Věnováno všem rádcům,
starším i mladým, ve
všech končinách světa,
kteří se snaží denně být
věrni svému skautskému
slibu a čestně nésti
skautský zákon.“*

ČIN
sdružení pro šíření
myšlenek skautingu
a ochrany přírody

Předmluva

Opakuji znovu Tobě, čtenáři, to co jsem řekl mnohokrát již skautským rádčům, že totiž máš velikou moc ve svých rukou: buď prospěješ nebo uškodíš těm, kteří jsou Ti svěřeni. Záleží na Tvé povaze a osobním příkladu, jakou cestou se budou ubírat.

Zde jsou tři kroky, které bys měl podniknout:

Za první, získat své chlapce tím, že jim budeš přítelem a pomocníkem

Za druhé, ovlivnit je svým vlastním příkladem v chování i v činech.

Za třetí, sledovat je svým zdravým rozumem a vést je k příkazům skautského zákona.

Klíčem k úspěchu Ti bude důkladné porozumění vnitřního smyslu zákona, jeho plnění při každém svém činu. Tak ukážeš chlapcům cestu.

Hodnota skautského výcviku je těsně spjata se skautským zákonem. Proto Ti jistě přijdou vhod tyto listy kapitána Philipppse. On byl po celý život věrný zákonu a slibu, o kterém napsal tuto práci pro chlapce, které sám tak miloval.

Požadavek mravní výchovy při dnešní skautské družinové soustavě, tolik propagované právě kapitánem Philipppsem, si přímo vynucuje příručku pro rádce, kteří nad slovem mravní výchova jsou často bezradní. A přece je obsah těchto slov skryt v našem zákoně, který i nováčci již musí umět nazzpaměť. Proto důkladný Philippsův rozbor desatera jistě pomůže našim rádčům v jejich krásném poslání. Dopisy Ti budou dobrým pomocníkem, pročteš-li je pozorně.

A potom...

Hodně zdaru!

Tvůj Baden-Powell

Skautský slib

Drahý Pavle,

právě jsem dostal Tvůj dopis. Oznamuješ mě, že se staneš rádcem. Vzhledem k tvým skautským zkušenostem sis to věru zasloužil. Buď si vědom té skutečnosti, že Ti vůdce důvěřuje. Záleží na Tobě, abys dokázal, že se nemýlí.

Píšeš, že chceš mít nejlepší skautskou družinu. Jestli je to skutečně Tvůj cíl, pak Tě čeká pěkný kus práce. Avšak něco to znamená, v první řadě být rádcem odhodlaným se o to pokusit.

Ne úspěch, ale snažení z Tebe vychová muže. Budeš-li se snažit, úspěch se dostaví, a když ne, nelam si tím hlavu.

Úsilí Ti dává svaly, ale když se budeš pouze starat o úspěch, bude tě z toho brnět hlava.

Chceš-li být rádcem, rozhodni se přesně, kam chceš své svěřence vést. Kromě Tebe je v družině, jak jsem pochopil, ještě šest hochů. Tvým úkolem je z nich vytvořit, dohromady s Tebou, sedm dobrých skautů.

Někteří lidé si myslí, že skaut je kluk se špinavými koleny a širokým klobokem. Jiní lidé věří, že to jsou chlapci s čistou myslí a otevřeným srdcem. Když tak půjdeš světem s lilí na klopě, poznáš, že lidé mají o skautech skutečně zmatené názory. Pokud Ty však nebudeš mít v hlavě sám zmatek, nezáleží mnoho na ostatních.

Existuje jen jediná definice skauta. Skaut je ten kdo složil slib. Každý kdo sliboval je skautem. Ale skautský vůdce musí být dobrým, výborným skautem. Rozdíl spočívá v tom: špatný skaut je hoch, který sice sliboval, ale slib neplní, dobrý je ten, který se s pýchou snaží slib plnit.

Dobrý skaut o svém slibu přemýšlí. Opakuje si jej. Zákon zná napaměť a rozumí mu. Dokud zákonu důkladně nerozumíš, nemůžeš jej plnit. Cvičš-li se v něm, poznáš jeho význam, který by Ti zcela unikl, kdyby ses mu naučil z příručky.

Rozhodl ses, že budeš mít dobrou družinu, to znamená družinu dobrých skautů. Až se se svou družinou poprvé setkáš, vysvětlí všem co skauting znamená – nejen pamatovat si skautský zákon, ale také jej plnit. Vysvětlíš své družině, že nemohou zachránit tonoucího tím, když před ním smeknou a nabídnou mu místo na břehu. Vysvětlíš jim že nelze pomoci koni zapletenému do postroje, pohlažením po hřívě a kostkou cukru. Vysvětlíš jim konečně, že nemohou pomoci slepci přejít ulici, když jsou sami tak slepí, že ho ani nezpozorují.

Musíš se učit být skautem. Nemůžeš počít s výcvikem dokud nevíš, co to skauting je – nemůžeš o tom nic vědět, nejsi-li ochoten se učit. Vezmeš-li si na táboře navíc krajíc chleba s marmeládou, druhý bude mít asi o to méně ořechů Ty máš víc. Vezmeš-li si na mušku skautské stupně zdatnosti a některou z odborek, nikdo nebude zkrácen. Naopak, po Tvém vzoru začnou plnit stupně zdatnosti a odborné odznaky i ostatní členové Tvé družiny.

Budeš mít hodně práce se svými chlapci v několika příštích měsících. Tvou velkou zásluhou bude podaří-li se Ti jim ukázat, že slib a zákon jsou páteří skautingu.

Nejlepší je věnovat čtvrt hodinku skautskému zákonu při každé družinové schůzce. Můžeš pokaždé vybrat jeden bod a vysvětlit jeho význam. Pak se zeptáš družiny, co oni si o tom myslí. Bude-li vás sedm, musíte přijít na mnoho skvělých nápadů. Příští týden, až se opět sejdete, abyste si pohovořili o zákoně, zeptáš se družiny, zdali nenašli ještě nějaký jiný způsob plnění onoho bodu o němž jste mluvili před týdnem. Tímto způsobem budou znalosti a bystrost Tvé družiny stále stoupat a skautský zákon bude zabírat valnou část denního života Tvé družiny.

Upřímně Tvůj skautský bratr

R. E. Philipps

První bod skautského zákona

Skaut je pravdomluvný

Milý Pavle,

Tvůj vůdce má pravdu, když říká, že první měsíc se můžeš obejít bez poradce. To radí ostatně už náčelník B. P. Rádcové si mají, nabádá nás, vybrat své pomocníky sami. A dokud své chlapce nepoznáš, nemohl bys říct, že sis vybral toho nejlepšího. Uvidíš, že to měsíční „zpoždění“ se Ti později vyplatí.

Tento týden začneš vyprávět chlapcům o prvním bodu zákona. Snad se Tě některý z nich zeptá proč není náš zákon stylizován jako zákony jiné. Místo „Skaut je pravdomluvný“ bychom mohli očekávat „Skaut musí mluvit pravdu“. Rozdíl mezi běžnými zákony a skautským zákonem je tento: Čech zůstane Čechem ať jakkoliv porušuje zákony své země. Ale skaut porušující skautský zákon, nezůstane skautem. To si musíš pamatovat.

Když světový náčelník ustanovil, že skaut je pravdomluvný, znamená to, že dokud nebude pravdomluvným, ani kroj ani vítězství třeba ve všech skautských disciplínách z něho skauta neudělají. Baden-Powell to říká jasně: Skaut je čestný, věrný, prospěšný, zdvořilý, poslušný, veselý, šetrný i čistý. Chlapec, který takový není, prostě není skautem, ať má na rameni kolik chce odborek. Tohle musíme vysvětlit každému skautovi.

Když Baden-Powell psal první bod zákona, viděl před sebou v duchu svět nových lidí nemající před sebou žádná tajemství. Lidí jednajících otevřeně, přímo a jasně.

Dočteš se o statečných mužích a ženách, co dovedli obětovat pro čest zábavu, pohodlí i životy. I skauti budou usilovat, aby byli připraveni jednat stejně, naskytne-li se příležitost.

Chlapec se Ti svěří, že jeho šéf, v obchodě kde je učněm, od něj žádá, aby podváděl a šidil zákazníky. Žádá-li to někdo od skauta – jak se zachová? „Skaut je pravdomluvný“ – kdykoliv a kdekoliv.

V mnoha různých zaměstnáních se na chlapcích žádá, aby to s poctivostí nebrali tak vážně. Je-li však člověk jednou skautem, raději se dá propustit než by zalhal. Vyžaduje to samozřejmě odvalu umět říci pravdu. Stojí však za to ztratit místo ale vyhrát boj, který pomůže mnoha Tvým bratřím skautům.

Říkal jsem Ti, že skaut je vždy čestným, ne jen když mu to někdo připomíná. V každém okamžiku svého denního života by měl naplňovat skautský slib a zákon.

Kdykoliv vidím na ulici chlapce snažícího se přelstít automat, aby mu tak zadarmo vypadla čokoláda, kdykoliv vidím hochu utíkajícího z tramvaje bez placení, kdykoliv vidím rodiče dělající při placení lístků své děti mladší, přeji si vroucně, abychom měli miliony opravdových skautů, jejichž ideály by zapudily takové podvůdky všedního života.

Řekneš svým skautům, že jestliže pracují v kanceláři a používají bez zaměstnavatelského dovolení papíru či telefonu, prohřešují se proti prvnímu bodu zákona. Připomeneš jim také, že zákon je porušován i rádcem vyřizujícím si své skautské záležitosti v pracovních hodinách, ne snad proto, že bere zaměstnavateli papír, ale že mu bere jeho čas. Olupovat lidi o jejich čas je někdy právě tak nečestné jako je olupovat o peníze.

Někdo Ti namítne, že všechno tohle zůstává nedostupným ideálem. Skaut si však nebude všimnout ani tolik toho, co lidé kolem povídají jako spíš toho, oč sám usiluje.

Nevládne-li dnes v obchodování vysoká morálka, skaut by měl vědět, že stojí za to pokusit se o její pozvednutí. Je-li dnes mnoho nečestného, nespravedlivého a špinavého, skaut se svým chováním a jednáním pokouší být z těch jimž jde o velkou změnu těchto jevů.

Každý den půjdou hoši Tvé družiny po své práci, uskutečňující zásadu, že skaut nesmí za žádných okolností lhát. Budou také vědět, že ve věcech pravdy a cti není možno být polovičatým.

Tvůj R. E. Philipps.

Druhý bod zákona

Skaut je věrný a oddaný

Můj milý Pavle,

Tvá družina jistě přišla na mnoho nových nápadů při rozmluvě o skautské pravdomlupnosti. Brzy shleďáš, že mé vlastní nápady jsou jen kostrou, a že se věci dostaneš opravdu na kloub právě debatou se svými chlapci v družině.

Až se budete potýkat s druhým bodem zákona, zjistíte, že nejste stavěni tvář v tvář takovým osobním potížím, jako tomu bylo při prvním bodu. Snad i ten nejposlednější nováček oddílu bude mít ponětí o tom, co je to věrnost, ani když snad vůbec nechápal význam pravdy.

Věrnost má své vnější znaky, ale také vnitřní význam, který žádný skaut nesmí lehkomyšlně pominout.

Skaut je věrný své zemi a ve znamení uctivé zdvořilosti se rád a hrdě postaví do pozoru při zvucích hymny. Mnohdy můžeš pozorovat, že po skončení slavností lidé spěšně opouštějí svá místa, aniž by věnovali hymně pozornost. Záleží na skautovi, aby dal ostatním dobrý příklad tím, že i v tomto ohledu bude plnit druhý bod svého zákona.

Pamatuj také, že skaut vždy zdraví státní vlajku. Zdraví při zvucích hymny, zdraví i vlajky skautské, jsou-li nesený při slavnostních příležitostech.

Zeptal jsem se jednoho rádce, jak rozumí slovům „věrnost své zemi“ Odpověděl: „Své zemi budeme věrni, staneme-li se skauty.“

To je krásná odpověď, neboť jsi-li věrný své zemi, zajisté budeš pro ni chtít něco vykonat. Nemůžeš ji posloužit více, než že se staneš ušlechtilým, mužným, opravdovým skautem.

Žádný dobrý skaut se nepostaví proti svému zaměstnavateli, protože je to nevěrné. Hoch, který dovede být nevěrný zaměstnavateli, bude pravděpodobně nevěrný i svým rodičům. Takový se může každým okamžikem stát nevěrným i svým přátelům.

Vzpomínám si na jednu kancelář, kde ředitel byl velmi malý, ale mimořádně schopný muž. Byl u něho zaměstnán jeden dlouhán rád se bavící na účet svých představených. Chodíval po kanceláři a dával tuto hádanku: „Víte jaký je rozdíl mezi našim starým a puntíkem. Žádný. Má sice postavení, ale žádné rozměry.“ Ředitel se o tom jednou doslechl a zavolal si jej. „Milý pane“, řekl mu, „jsem si vědom toho, že mezi mnou a puntíkem není velkého rozdílu ve smyslu vašeho výkladu. Napříště se budeme my dva od sebe lišit tím, že vy sice budete mít stále postavu, ale nikoliv postavení.“

Snad se Tě někdo zeptá co si myslíš o stávkách. Dejme tomu, že Tě jednou Tvá odborová organizace vyzve, abys stávkoval proti svému zaměstnavateli. Věrnost k odborové organizaci Ti velí, abys stávkoval, věrnost k zaměstnavateli Tě žene do práce. Co uděláš jako skaut?

Je správnou odpovědí říci, že se všeobecně uznává právo zaměstnanců přimknout se ke své odborové organizaci, uznají-li to za vhodné. Také se chápe – za dnešních poměrů – že stávka je jednou z obecně uznávaných metod, k níž se v některých vypjatých situacích může odborová organizace uchýlit, jako ke zbrani ve vyjednávání. Skaut pevně doufá, že nastane doba, kdy se obejdeme bez stávek. Nic neuspíší příchod té chvíle více než uplatňování skautského desatera, jak na straně zaměstnavatelů, tak i zaměstnanců.

Budeš důtklivě připomínat své družině věrnost k rodičům. Oddanost k rodičům počíná tím, že jim nebudeš odporovat, ať vážně či žertem. Nikomu také podobné jednání nedovolíš.

Pozoroval jsem jednou jednoho mladého rádce, když vykládal skautský zákon. „Je třeba, hoši, abyste se k ním pěkně přimkli“, povídal a ani nezpozoroval, že jsem se k ním přiblížil. Zeptal jsem se jej o čem mluví. „Povídal jsem chlapcům o oddanosti k rodičům. Musíme jít s nimi v dobrém i ve zlém, jinak nejsme opravdoví skauti.“

Tohle je vlastně kořen všeho. Skaut není věrný jen své zemi, rodičům, zaměstnavateli a činovníkům ale všem lidem vůbec. Znamená to, že s nimi táhne za jeden konec provazu v dobách špatných i dobrých a snaží se pro ně vykonat co nejvíce.

Možná se Ti stane, že budeš postaven do situace, kdy nebude možné být věrný dvěma osobám najednou. Přistihneš například někoho z Tvé družiny při kouření. Věrnost vůdci Ti říká, abys mu to oznámil, věrnost k Tvému bratru Ti šeptá, abys mlčel. Správná odpověď na tomto místě (a mnohdy jindy) je ta, že když si necháš podobné zjištění pro sebe, nejde o věrnost, ale o zbabělost. Najdeš-li chlapce páchajícího špatnosti, je Tvou povinností, abys se jej jako skaut a navíc jeho rádce pokusil napravit. Nemusíš hned běžet k vůdci s každou maličkovostí. Snaž se prohrěšky a problémy chlapců řešit nejprve sám. Budeš na takového hocha všemožně působit. Záleží na provinění a na konkrétním chlapci jaký způsob nápravy vybereš. Teprve ukáže-li se marné Tvé počínání, přednes případ před Tribunálem skautské cti. Požádej vůdce a ostatní rádce o pomoc a radu.

Nikdy nebudeš věrný vůči někomu tím, že budeš napomáhat zlu. Chceš-li k chlapcům přilnout, musíš se snažit jim umožnit kráčet po správné cestě. Tím posílíš vlastní charakter a zároveň pomůžeš svým skautům.

Tisknu Ti ruku R. E. Philipps

Třetí bod zákona

Skaut je prospěšný a pomáhá jiným

Drahý Pavle,

právě zakládají nový oddíl v Okrouhlicích. Vyprávěl jsem jim onehdy o skautingu. Na přednášce bylo kolem čtyřiceti chlapců – všichni nadšeni pro skautování. Pověděl jsem jim o malém chlapci, který vyskočil z davu přihlížejících a zastrášených lidí, aby zastavil koně pádícího ulicí. Vylíčil jsem jim, jak obtížný úkol a skutečně husarský kousek od takového hocha to byl. Zmínil jsem se také o obzvlášť hrdinském činu: žena spadla z mola do vody, právě když připlouval do přístavu zaoceánský kolos. Třináctiletý hoch se vrhl do vody právě včas, aby ženu zachránil od rozmačkání. Zeptal jsem se těch čtyřiceti okrouhlických chlapců zdali vědí proč právě onen chlapec ze všech první skočil do vody. Odpověděli: „Byla to přece jeho povinnost.“

Z odpovědi těch hochů jsem poznal, že se již hodně naučili ze skautské morálky. Naučili se tomu z četby o vznešených skutcích a hrdinských činech skautů z celého světa. Naučili se tomu také z osobních styků se skau-

ty samými ve svém okolí, kteří bez ustání usilovali o konání svých povinností v každodenním životě.

Sejdeš se brzy s družinou a pohovoříš si s nimi o třetím bodu skautského zákona. Všichni nemáme stejné povinnosti. Jednomu je třeba uloženo opustit rodnou zem a druhý zase musí zůstat doma, aby pečoval o svou nemocnou matku. Jiný musí pracovat za tři osm či devět hodin denně, zatímco jeho kolega nastoupí tříměsíční dovolenou, aby zachránil své zdraví. To jsou všechno povinnosti. Avšak povinnost všech skautů je stejná: Být prospěšným a pomáhat jiným. Baden-Powell stále zdůrazňuje, že skaut dává svým povinnostem přednost před zábavou, pohodlím i bezpečností. Vždy je připraven zachránit život či pomoci raněným.

Polož družině otázku o povinnosti. Neptej se jich však: „Chcete konat své povinnosti?“ nýbrž „Umíte konat své povinnosti?“

Skautovou povinností je být prospěšným a pomáhat jiným. Skaut však nedosáhne ničeho pouhým chtěním. Musí se naučit tomu, jak být prospěšný a jak pomáhat.

Valná část skautského výcviku záleží v poznání, že nelze plnit druhý bod slibu a třetí bod zákona není-li skaut patřičně vycvičen. Zlomí-li si někdo nohu, nepomůžeme mu tím, když budeme vědět jak nad ohněm opékat těstového hada a jak zhotovíme model letadla. Zjistí-li, že některý z Tvých skautských bratří běhá po ulicích v děravých botách, nepospěješ mu tím, že mu pohotově uvážeš poslepu šest nováčkovských uzlů, ani když mu zatroubíš mezinárodní večerku. Skaut ví, že musí umět od všeho trochu a od něčeho všechno, chce-li být skutečně prospěšným a pomáhat jiným. Měl by se snažit ze všech sil získat co nejvíce odborek. Neměl by však pomýšlet na parádu, až si je bude přišívat na rukáv. Hledá příležitosti jak vědomosti načerpané z odborných odznaků v praxi použít. Odborku první pomoci nebude uplatňovat běháním za lidmi s polámanými údy, nýbrž ošetřením řezných i tržných zranění v oddíle a družině, či mezi malými chlapci, které denně potkává v okolí svého bydliště. Skaut hledající jen zlomeniny je jako onen muž, který čekal na břehu, až voda odteče, aby mohl přejít na druhou stranu suchou nohou. Zůstal na břehu až do smrti. Ošetřovatel si vždy najde lidumilnou práci, bude-li o ni stát. Najde ve svém okolí mnoho příležitostí jak své odborné vědomosti uplatnit. Chlapec s odborkou „domácí opravy“ nikdy nestrpí doma nebo v klubovně poškozenou židli či ulomenou kliku. Truhlář se postará o to, aby v klubovně byla pěkná knihovnička, hezká stolička pro návštěvy a fotografie z vý-

prav zarámované. „Hudebník“ se bude neustále zdokonalovat, aby mohl vypomáhat na koncertech, zatím co „botanik“ se nezastaví jen na těch stromech a rostlinách, které musí podle podmínek odborky znát. Naučí se jich rozpoznávat třikrát tolik, aby uměl vzbudit zájem a úctu lidí zajímajících se o přírodovědné studium.

My skauti máme výborný způsob jak si připomínat plnění třetího bodu zákona: každé ráno si uvážeme na šátku nebo kapesníku uzel dobrého skutku a nerozvážeme jej dokud nějaký takový čin nevykonáme. Víím, že Ty sám tento zvyk zachovávaš od svého vstupu do oddílu. Skutečnost, že tak činí i váš vůdce, dovede hochy notně povzbudit. Svěřil ses mi jednou, že se Ti podaří vykonat dobrý skutek až docela večer. Párkrát se Ti to dokonce vůbec nepodařilo. To Tě pak čekaly dva dobré skutky nazítří.

Lidé, kteří si nikdy nevázáli uzle dobrých skutků, leda aby nezapomněli na dvojitou porci moučnicku při obědě, se budou skautům posmívat a říkat, že člověk s laskavým srdcem udělá denně daleko víc než jeden dobrý skutek. Skautský dobrý skutek to není jen laskavost, kterou prokazujeme tak jako tak, to je čin, kdy sami musíme odskočit od své práce, abychom pomohli jiným.

V jednom oddíle nepočítají za dobrý skutek uvolnění místa v autobuse, vlaku či v tramvaji. „Chlapec, který je jen trochu gentlemanem tak učiní, aniž by musel být skautem“, řekl mi onehdy jeden jejich rádce.

Náčelník Baden-Powell přirovnal skauty ke středověkým rytířům – a ti si dávali na svých dobrých skutcích důkladně záležet. Jejich dobré skutky záležely v tom, že šli do světa s úmyslem hledat lidi, kteří by mohli jejich pomoc potřebovat. Prokazovali pomoc rádi všude tam, kde se jim naskytla příležitost. Skauti činí totéž – jdou světem, hledajíce příležitost jak naplnit svůj slib a zákon.

Někdy může dobrý skutek spočívat v odstranění kluzké slupky z chodníku či střepu z jízdni dráhy. Jindy je dobrým skutkem záchrana člověka z hořícího domu, nebo vytažení dítěte z rozvodněného potoka. Nezáleží na tom, zda je dobrý skutek malý nebo velký, zabere-li jeho uskutečnění mnoho či málo času, nebo je-li snadný či obtížný. Záleží však na tom, aby skaut uměl žít pro myšlenku oběti a služby a aby kráčel světem veseleji, vědom si toho, že jeho povinností je být prospěšným a pomáhat lidem.

Tvůj upřímný skautský bratr R. E. Philipps

Čtvrtý bod zákona

Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta

Milý bratře Pavle,

když jsem šel včera na skautskou schůzku, potkal jsem dva muže nesoucí třetího. Ten se nemohl udržet na nohou jak byl opilý. Strávil večer v jedné z nejhorších hospod ve městě. Šel tam, poněvadž si myslel, že sklenice piva mu nemůže škodit. Ve skutečnosti nepotřeboval pivo, ale přítele.

Se skauty jsem kráčel v zimě pozdě v noci po nábřeží. Spali tam lidé, co neměli domov ani postel. Spávali tam již delší dobu. Neuměli si najít příležitost jak se uchytit. Byli by možná uchopili svou příležitost, kdyby našli trpělivého přítele.

Osmnáctiletý chlapec byl předvolán k soudu pro vykradení obchodu. Dopustil se toho již po jedenácté a pravděpodobně bude krást ještě alespoň jedenáctkrát znovu. Nikdy za celý život nebyl v kostele a laskavého slova neslyšel od narození. Lidé říkali, že by potřeboval jít do polepšovny. Nepotřeboval však žádné ústavy – potřeboval přítele. Kamkoliv se obrátíme, na sever, na jih, východ a západ, přijdeme-li do vesnice či do města, vždy najdeme dospělé i děti, kteří potřebují přítele. Kde naleznou takoví lidé své přátele? „Máme svůj zákon“, odpovídáme my, „a ten nám říká, že skaut je přítelem všech lidí dobré vůle.“

Někdo ve čtvrtém bodě zákona nemůže nalézt žádnou činnost. Třetí bod nám přikazuje konat dobré skutky. Šestý bod rozšiřuje tyto dobré činy i vůči přírodě, zvířatům a lidským výtvorům. Devátý bod ukládá nám spřívnost, čtvrtý bod se však zdá být trpný, pasivní. O nic se zde nemusíš starat. Máš být jen přítelem lidí i skautů. To je však špatné chápání zákona. Ve čtvrtém bodě je skryto právě mnoho činností.

Musíme být přáteli těm lidem, kteří nejvíce přátele potřebují – právě takové však skaut třeba nikdy nepotká, nebude-li je vyhledávat. Ať jsi tedy kdekoliv, v kruhu rodinném, ve škole, v zaměstnání ve společnosti, vždy najdeš – budeš-li mít oči otevřené – alespoň jednoho člověka cítícího se osamoceně a sklesle. Snad mu štěstí nepřálo, nebo se mu smůla lepí na paty, možná se necítí zdrav, třeba utrpěl ztrátu. Sem mezi takové lidi chceme, aby přišli skauti. Musíme se poohlédnout po těch, jimž by dobrý přítel pomohl řešit a rozplétat jejich nesnáze. Snad jsi slyšel o tom, jak před lety, když ještě bratr Gordon vedl svůj oddíl, se stalo jednomu jeho členu, mladému ošumělému chlapci, že se jej někdo otázel proč si tak zbytečně

a nepochopitelně zachází, když se večer po práci vydává na tříkilometrovou procházku do klubovny. Mávl rukou směrem do míst, kde ležela nejchudší část města. „Mám tam kamarády, kteří mě rádi vidí“. To byla jeho odpověď. Krátká, ale významná. Každý den si cestu do klubovny prodlužoval jen proto, aby svou přítomností udělal někomu radost.

Všechny zločiny a hříchy na zemi jsou páčány lidmi, kteří ztratili úctu k sobě a myslí si, že ostatním je lhостejno jakou cestou se ubírají.

Podaří-li se Ti v družině předat něco z těchto myšlenek o přátelství k lidem dobré vůle, nesetkáš se s překážkami ani když je budeš učit býti bratrem každému skautu. Je docela vhodné a pěkné si občas říct: „Nemáme v našem oddíle někoho, kdo není tak veselý jako ostatní? Téměř vždy najdeš jednoho nebo dva chlapce, kteří se nezdají být docela ve své kůži. Snad nejsou veselí. Snad je na nich něco, co působí směšně v očích ostatních. Snad jsou to „citlivkové“. Snad nevynikají ve hrách a soutěžích. To je právě pro skauta příležitost k plnění čtvrtého bodu zákona.

Tvoji skauti se vydají hledat takové bratry, kteří ztratili úsměv a pomohou jim jej opět nalézt. Pomohou jim tím, když ukáží, že jsou jejich bratry.

Je důležité, abys měl na klopě svůj civilní skautský odznak. Na ulici, potkáš-li jiného chlapce nebo dívku s lilií, pozdravte se navzájem. Poznáte, že vás spojuje zákon, který se oba snažíte plnit. Podejte si levou ruku v srdečném stisku, jako byste si chtěli dát své srdce. Věřím, že tenhle okamžik stále silně působí a neobvyčejně pomáhá k plnému pochopení čtvrtého bodu skautského zákona.

Tvůj R. E. Philipps

Pátý bod zákona Skaut je zdvořilý

Milý Pavle,

je dobře známo, že zvyká-li si zasmušilý člověk pravidelně na smích – ať je sám či ve společnosti jiných – stane se šťastnějším. Lidé přišli na to, že štěstí dodá člověku veselou náladu a veselost nás opět učiní šťastnými. Stejně tak je pravda, že chováme-li se jako gentlemani, stanou se z nás ušlechtilí lidé v tom nejlepší smyslu. Gentleman je ten, kdo se chová ušlechtilé – není lepší definice.

Skaut je zdvořilý, což znamená tolik jako slušný. Slušnost nespočívá v tom co děláš, nýbrž jak to děláš.

Jednou večer jsem viděl v elektrice chlapce uvolňujícího své místo ženě. Tvářil se přitom tak hrozně zatvrzele, že výraz v jeho tváři jako by říkal: „doufám, že ta paní vystoupí na příští stanici, abych si mohl opět sednout.“ Žena jej pozorovala a nejevila pražádnou radost. Skutečně na příští stanici vystoupila. Nemohl jsem se zbavit dojmu, že vystoupila raději proto, aby se nemusela dívat na takové neskautské a negentlemanské chování. Onen mladý muž možná cestou domů přemýšlel o tom, jak slušně se zase jednou zachoval – ve skutečnosti však to byl pravý hrubec. Slušné by bývalo bylo vyskočit s úsměvem a při uvolnění místa pozdravit. Pak by vypadal docela šťastně, což by způsobilo radost i té ženě.

Den co den, od rána do večera něco děláš a něco říkáš, když jsi pohromadě s jinými lidmi. Všechna Tvá práce a všechny Tvé řeči jsou buď zdvořilé nebo nezdvorné – jiné být nemohou. Přednost zdvořilého a slušného způsobu života nespočívá jen v tom, že šíříš kolem sebe štěstí, nýbrž i v tom, že obohacuješ sám sebe, vytvářeje ze sebe ušlechtilého člověka. Kdykoli otevřeme ústa, můžeme se postarat o to, abychom řekli něco laskavého spíše než hrubého. Říkejme to, co potěšuje a ne to, co ubližuje. Buďme laskaví a ušlechtilí raději než hrubí a tvrdí. Jedním z tajemství zdvořilosti je být skutečně laskavý, to znamená uvážit, co si myslí jiní a ne, co si myslím já. Stará zkušenost praví, že se staneme nevědomky téměř určitě hrubí, nesnažíme-li se být vědomě laskavými.

Máme-li někoho potkat, je dobré si říct: „Brzy se ocitnu ve společnosti jiného člověka. Až se opět rozejdeme, budeme se cítit buď šťastnější než před tím, nebo opačně. Záleží plně na mně, aby se cítil šťastnějším“. Při setkání se potom budeme snažit rozmluvou vyzvědět, kde můžeme pomoci. Nejčastěji pomůžeme ne nějakým velkým dobrým skutkem, ale laskavým slovem, milým pohledem, který mnohdy působí přímo zázračně. Máš mnoho příležitostí k malý laskavostem, kdekoliv se ocitneš – nejen slovy ale i skutky. Když se někdo ocitne na lavici obžalovaných, nebo když se dostane do sporu se svým nadřízeným, vždy se najde dost lidí snažících se protlačit „do první řady“, aby si jej mohli důkladně prohlédnout. Chtějí se na něj podívat v jeho neštěstí z pouhé (a ubohé) zvědavosti. Skaut si nebude prohlížet nikoho, kdo se dostat do nesnází. Pohled na takového člověka mu nepůsobí radost. Bude myslet na to, jak jej dostat „z kaše“ a jak mu pomoci. Nebude se smát tomu, kdo se ocitl dole, ale podá mu ruku, aby

se dostal opět nahoru. Nebude se posmívat chybám druhých, nýbrž se bude snažit zabránit tomu, aby se stejné chyby dopustili v budoucnu. Náčelník Baden-Powell žádá, aby skaut byl slušný ke všem, ale k některým lidem obzvlášť.

Skaut je zdvořilý k ženě jakéhokoli stáří a jakékoli třídy. Je zdvořilý k ženě, protože očekává od jiných chlapců i mužů, že i oni budou uctívají k jeho matce i sestře. Skaut ví, že ženy jsou matkami a sestrami všech lidí. Nesou často nejtěžší břímě a nejtěžší starosti denního života. Často také snášejí starosti mnohem tišeji a statečněji než muži.

Skaut je obzvlášť zdvořilý k dětem. Jsou slabší než on a nemají takové zkušenosti, takže často potřebují jeho pomoc. Nelaskavé slovo se dítěte dotkne mnohem víc než dospělého a tak se skaut vynasnaží, aby byl laskavým k dětem ve slovech i skutcích. Stejně tak bude skaut usilovat ze všech sil, aby pomohl starším lidem. Ti si již odbyli svou denní práci a my s radostným pocitem budeme sledovat, jak našim přičiněním tráví ve štěstí a pokoji svá poslední léta. Jednou se možná i my budeme ohlížet po jiných, aby totéž vykonali pro nás. Skaut projevuje také zvláštní pozornost invalidům a nemocným. Neštěstí či nemoc je připravily o příležitost, kterou by jinak mohli využít ke svému prospěchu. Skaut jim pomůže třeba trochou své veselé nálady zapomenout na své neštěstí. Konečně, avšak ne naposled, řekneš své družině, že zdvořilost začíná doma. Skaut, který je hrubý k rodičům a sourozencům nebude zdvořilý ani vůči jiným lidem a když přeče, potom jde jen o přetvářku. Dříve nebo později jeho maska však spadne.

Pro šlechtěného chlapce je zdvořilost zvykem, ale ten si lze osvojit jen cvikem. Skaut se cvičí ve zdvořilosti v celém světě a u všech lidí.

Se stiskem levice R. E. Philipps

Šestý bod zákona

Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských

Můj milý Pavle,

zkoušeli jednou trochu nervosního nováčka ze skautského zákona. Když byli u čtvrtého bodu, řekl: „Skaut je přítelem všech a bratrem každého zvířete, ať náleží k jakékoli společenské třídě.“ Byla to pěkná odpověď, ale měl ji uvést u šestého místo čtvrtého bodu.

Skaut je také přítelem zvířat, poněvadž je přítelem všech – dobrý skaut se bude také jistě snažit, aby se stal přítelem všemu stvoření. Každému stromu, květině, vodě i vzduchu.

Veškerá příroda, která nás obklopuje, všechno v ní, má dvě věci společné. Předně: byla stvořena naším společným otcem Bohem. Za druhé všichni se podílíme na nejvyšším společném statku, kterému říkáme život.

Ten nervosní nováček měl tenkrát pravdu, neboť zvířata a lidé jsou si ve světě bratry. Člověk se musí vůči zvířatům chovat laskavě. Namítneš asi, že potká-li hladový lev v džungli náčelníka Baden-Powella rozhodně ho nebude po skautsku zdravit. Lev však nechodil nikdy ani do obecné školy a neví nic o skautském zákonu. Skaut měl daleko více příležitostí než všichni ostatní tvorové naučit se tomu, čemu říkáme křesťanské ctnosti. Skaut by měl těch příležitostí rozhodně hojně využívat. Jednou jsem se zeptal skauta, co rozumí slovy „laskavost ke zvířatům“ a pamatuji se, jak odpověděl: „To znamená bratře, že s nimi jednáme jako kdyby to byli lidé“. Všichni se mu smáli. Ale ten chlapec měl náhodou také pravdu, neboť smysl šestého bodu je skutečně ten, že se máme ke všemu v přírodě a tedy i ke zvířatům chovat stejně laskavě, ohleduplně a rozváženě jako k lidem.

Nemůžeme však být například laskaví ke zvířatům, aniž bychom jim porozuměli. Porozumíme jim tehdy budeme-li o nich něco vědět. Známu muže podrobně studujícího život mravenců. Byl vždycky hrozně nešťastný, slápl-li náhodou na nějakého, zvláště když si byl vědom toho, že se mu mohl při větší pozornosti vyhnout. Nebylo to proto, že by byl chorobně citlivý, ale prostě proto, že poznal krásnou, obdivuhodnou práci mravenců. Vážil si jejich životů a byl přesvědčen, že si nezaslouží, aby byly lehkomyšlně ničeny.

Kdo má rád zvířata nebude k nim hrubý. Krutost často pramení z pouhé hlouposti. Někdy chlapci přivazují něco kočce na ocas. Jindy hází po zvířatech kameny. Považují to za legraci. Smutno pomyslet, že chlapci nejsou laskaví k přírodě sami od sebe. Nejsou-li k laskavosti vedeni, budou k ní pravděpodobně hrubí a necitelní. Takový způsob kratochvíle nesmí však skaut ani na okamžik připustit. Musí vynaložit všechnu svou sílu, aby takovým jevům zabránil. Zasáhne vždy, ať už podobné kousky páchají jeho přátelů či neznámí kluci.

Skaut poznává přírodu a život v ní. Chrání ji, protože je zdrojem života a dědictvím, které nám bylo Bohem svěřeno. Poznává přírodu, která je skautingu hlavním jevištěm, můžeme nejrůznějšími způsoby. Stačí projít

naše skautské zkoušky i podmínky odborných odznaků a hned budeme vědět do čeho se pustit. Nikdy nezapomínáme na to, že v přírodě jsme hosté. Ona je laskavou hostitelkou. Chovejme se v ní a k ní podle toho. Příroda má v úmyslu potěšit svou přízní, svou krásou, svou životodárnou silou ještě mnoho lidských generací. Nepokazme ji, pomáhejme ji, ať má stále co nabízet.

O šestém bodu zákona by se dala napsat kniha. Měj na mysli, že Ti v tomto dopise jen nadhazuji příklady. Šestý bod je něčím výjimečným, nabádá totiž k tomu, aby skaut chránil a důkladně prostudoval život ostatních stvoření, které s ním žijí na stejné planetě a dýchají stejný vzduch.

Tvůj R. E. Philipps

Sedmý bod zákona

Skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců

Milý Pavle,

pamatuji se, jak jsem jednou na letišti, v ohromném hangáru, viděl mechaniky a konstruktéry pracovat na sestavení nového typu letadla. Když nadešel den zkušební letu, celé okolí bylo silně vzrušeno. Husté zástupy se kupily kolem letiště. Vynálezce zaujal místo v kabině letadla za hlučného potlesku diváků. Letadlo se však neodlepilo vůbec od země. Přitom na něm všechno vypadalo zcela dokonale. Jedinou nedokonalostí bylo, že jistá malá součástka nezabrala tak jak se očekávalo. Vzpomínám si dále na jeden zápas v přetahování lanem. Nikdo mu tehdy nevěnoval mnoho pozornosti, protože jedna strana byla o mnoho silnější než druhá. Diváci sledovali všechny možné sportovní disciplíny, a když přišlo na řadu přetahování odešli domů. Bylo překvapením, že ona slabší strana zvítězila docela lehce. Nebyli sice zdaleka tak silní jako jejich protivníci, ale shodli se na věci, která jim dopomohla k úspěchu – táhli spolu, zatímco druhá, silnější strana ne.

Sedmý bod zákona říká, že skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců. Baden-Powell k tomu dodává, že „i když skaut dostane příkaz, s kterým nesouhlasí, musí se chovat jako voják, musí rozkaz vykonat, poněvadž je to jeho povinností – až jej vykoná, může přijít a sdělit své námítky“. Důvodem proč skaut poslouchá příkazů svého vůdce je to, že kdyby

tak nečinil, nebude to v oddíle klapat. A poslouchá rozkazů svého rádce, aby to klapalo v družině. Rodiče posloucháme proto, aby byl doma klid a mír. Jinak to s domovem dopadne tak jako s tím letadlem. Nebude prostě všechno v pořádku. Žádný skaut neudělá nikdy nic nezná-li důvody. A ty důvody pro zachování sedmého bodu zákona musíš své družině vysvětlit Ty.

Když se díváš, jak se staví dům, uvidíš jednoho zedníka, upravujícího omítku, jiného jak staví zeď. Vidíš 40 nebo 50 lidí, každý dělá jinou práci. Vypadá to, jako kdyby o sobě ani nevěděli. Zeptáš-li se jich však, dozvíš se, že všichni pracují společně, neboť dostávají příkazy od jednoho stavbyvedoucího. Tomu by se zase nepodařila práce, kdyby neuposlechl výpočtů a plánů architekta. Někdo musí být nahoře a dávat rozkazy. Všichni ostatní musí být připraveni jej poslechnout. Jinak bys nevystavěl ani dům, ani letadlo, ani družinu nebo cokoli jiného.

Poslouchání příkazů je hlavním požadavkem. Tajemství spočívá v tom, aby ses naučil tomuto pravidlu co nejdříve. Později se staneš kapitánem a budeš dobrým kapitánem právě proto, že jsi hrál dobře, když jsi byl ještě mladým členem družstva. Říká se, že nemůžeš rozkazovat, nejsi-li schopen sám příkazů poslechnout. Dokud ses nepocvičil v poslouchání příkazů, nebudeš umět dávat správné a přímé rozkazy svým podřízeným. To platí pro každého člena družiny přispívajícího svou troškou snahy ke cti a úspěchu svého mužstva.

Mnoho rádců snad neví, že nejlepším způsobem jak dodržovat sedmý bod zákona je vypěstovat si ducha čilosti a bystrosti u všech členů oddílu. Všechny rozkazy mají být vykonány naráz. Chce-li někdo vyhrát závod, nekouká kde co lítá, když startér vystřelí. Dobrý skaut však nemá jen rychlé nohy, když plní rozkaz, je čilý i jinak. Má neustále otevřené oči i uši, aby mohl kdykoli příkaz přijmout. Chce-li skaut dodržovat sedmý bod zákona musí pro něho platit heslo Buď připraven nepřetržitě. Na skauta totiž nečekají jen běžné každodenní příkazy. On má své stálé příkazy. Těmi jsou skautský zákon a slib.

Tvou nejdůležitější povinností jako rádce družiny je plnit rozkazy, které obdržíš, spíše než se starat o to, zdali druzí plní příkazy, které dáváš Ty sám. Někteří rádci stráví mnoho času přemítáním jak dosáhnout toho, aby skauti jejich družin plnili jejich rozkazy. Jedním z nejlepších způsobů je jít příkladem vpřed i v poslušnosti. Takto se v družině vytvoří tradice čilé a nesmlouvavé poslušnosti k příkazům, které pak žádný chlapec s lehkým

srdcem neporuší. To je onen nejdůležitější způsob jak naučíš družinu, aby Tě poslouchala, totiž že budeš poslouchat Ty sám.

I jiné cesty vedou k těmuž cíli. Jednou z nich je získat si úctu členů družiny. Družina bude spíše poslouchat rádce, o němž se přesvědčila, že není žádný ulejšák, že nepřikazuje jiným, co by sám nerad dělal. Také že nepřikazuje zbrkle a bez přemýšlení.

Slyšel jsem jistého vůdce říkat jednomu ze svých rádců, že nemá být družinovým policajtem. To je velká pravda. Snaž se své chlapce k poslušnosti vést a ne je do ni strkat.

Všechny příkazy mají být jasné a rozhodné. Rozkazy rozvleklé budou také rozvlekle plněny. Je-li příkaz složitý, požádej skauta jemuž je určen, aby jej zopakoval. Neumí-li to, hledej vinu v sobě, špatně jsi rozkaz vyjádřil.

Jednou z obtíží, se kterými se rádce někdy setkává je, že v družině má drzého chlapce, který když dostane rozkaz snaží se být vtipný a rozkazu odporuje. Máš-li jednat s takovým chlapcem je důležité, abys neztratil klid. Říkej toho co nejméně. Ničím bys ho nepobavil více, než kdyby Tě viděl rozzlobeného. Rád by se pustil do výsměšné debaty, kterou by jistě vyhrál, kdybys ji započal. Nedáš-li na sobě znát rozladění a otrávenost, drzý chlapec k Tobě brzy počne cítit úctu a nikdy už Ti nebude odporovat, obdrží-li Tvůj příkaz.

Jinou důležitou věcí je dobře si všímat svých hochů a snažit se jim pomoci v jejich obtížích. Není nic platné rozčlít se na chlapce, který nepřišel na výpravu. Tvým úkolem je zjistit proč nepřišel. Snad má potíže doma a navštívíš-li ho, možná že záležitost urovnáš. Třeba se nepohodl s někým v družině. Zde je velká příležitost pro rádce ukázat, že je opravdovým skautem. Důvěřují-li oba hoši svému rádcovi, hádka nebude trvat dlouho. Ukaž své družině, že tvým cílem je být se za čest družiny, oddílu a hnutí vůbec. Buď věrným, příjemným a mužným rádcem. Celá družina pak bude hrdá na svou poslušnost ke všem rozkazům, které dostane. Taková družina bude dělat skautingu čest.

Ještě poslední věc než skončím tento dopis: Dostaneš-li rozkaz, který Ti nevoní, stejně jej vyplníš. To už víš. Dostaneš-li rozkaz, který se Ti zdá hloupý a zbytečný, vyplníš jej také. To víš. Avšak dejme tomu, že jednoho dne – doufám že se to nikdy nepříhoda – dostaneš rozkaz o kterém víš, že je zlý a špatný. Co potom? Pak si musíš říct, že nadešel jeden z velkých okamžiků ve Tvém životě. Vzpomeň si, že Tvým prvním příkazem je plnit

povinnosti k Bohu. Stane-li se Ti tedy někdy v životě, že dva příkazy se střetnou, pak učiňš to, co je Tvou povinností vůči Bohu raději než bys poslechl rozkazů člověka.

Tvůj skautský bratr R. E- Philipps

Osmý bod zákona

Skaut je veselý myslí

Milý Pavle,

překvapuje mne, že žádáš na takovém kmetu jako jsem já, aby Ti napsal něco o smíchu. Ale pokusím se o to.

Snad si pamatuješ, že původně měl tento bod zákona poněkud jiný text: „Skaut je veselý myslí vždy a za všech okolností.“ Baden-Powell jej změnil poté, co slyšel, jak nějací hloupí skauti se pochechtávali při pohřbech a nebo se znamenitě bavili, když někdo upustil v kostele při sbírce pokladničku. Text byl změněn a rozumíme mu tak, že skaut si zachovává veselou mysl i v nesnázích. Znal jsem chlapce, kteří si věděli rady, když se jich vůdce zeptal proč nejsou veselí. Odpověděli: „Ale vždyť já nejsem v nesnázích, bratře.“ Pamatuj si tedy, že máš zachovávat dobrou náladu nejen když jsi sám v úzkých, nýbrž i když se v takové situaci ocitnou i jiní lidé.

Hrál jsem kdysi se skauty divadlo a můj nepravý knírek začal padat právě ve chvíli, kdy jsem začal vyznávat hlavní hrdince hry lásku. Zachránil mě tehdy jedině srdečný smích jednoho rádce, který nemohl mou svízelnou situaci jinak unést. Účinkovalo to dobře, poněvadž on seděl vzadu u jeviště jako nápověda a obecenstvo se domnívalo, že smích pocházel od mé herecké partnerky, která se znamenitě bavila mými milovnickými pokusy. Jsou okolnosti, že se skaut zasměje, aniž by se mu to připomínalo, například když vůdce oddílu zjistí, že nemůže vybírat příspěvky, protože si doma zapomněl seznam členů. Již pomyslení na smích nutí člověka do smíchu. Avšak osmý bod našeho zákona nebyl rozhodně míněn jako vtip. Jeho poslání je veliké. Skaut s úsměvem na rtech má zahánět chmury života svého i jiných.

Dva skauti šli jednou večer do své klubovny a cestou potkali několik děvčat. Ta vyprskla smíchy při pohledu na jejich krátké kalhoty. Skauti tím byli znechuceni a dali to před svým vůdcem najevo. Vůdce se zamyslel a potom se rozesmál také: „Každopádně“, řekl těm dvěma rozčileným skau-

tům, „jste dnes dokonale naplnili osmý bod zákona. Dokázali jste totiž někoho rozveselit, a to se také počítá.“

Byl jsem jednou se svým oddílem v zábavném parku. V jednom malém stánku jsme spatřili muže, který se zdál být docela při smyslech až na to, že stál na hlavě a buřinku – klobouk měl tím pádem zle pomačkanou. Náš údiv ještě vzrostl, když hned vedle jsme viděli dámu a ctihodného muže pokoušející se o stejné akrobatické výkony. Příčinou toho všeho bylo zařízení, nazvané Kolo radosti. Na první pohled to vypadalo docela nevině. Otáčelo se, aniž by komu chtělo ublížit. Všichni jsme do něho vlezli s úmyslem jej zastavit. Těžko vysvětlit důvody, mohu jen říct, že navzdory našemu záměru jsme stáli za chvíli na hlavách stejně jako ti před námi. Tajemství Kola radosti bylo to, že v sobě chovalo tolik veselosti, že nechtělo být obveselováno druhými, kteří si do něj sedali. Skautův úsměv je jako ono Kolo radosti. Sednou-li si na Tebe starosti a chmury, budou úsměvem odmrštěny stejným způsobem.

Rozdáváš-li svůj majetek, ubývá Ti jej, rozdáváš-li však smích a dobrou náladu, přibývá jich na všech stranách – to je na tom to nejúžasnější. Nejen, že svůj úsměv neztratíš, ale ještě ho vykouzlíš na tvářích všech ostatních. Veselá společnost – to je jeden z nejlepších darů, kterými můžeš podělit všechny doma, na pracovišti nebo při hře. Tuto schopnost prokázat úsměvem a pozitivní náladou dobro chováme v sobě všichni. Ne každý ji však dovede užívat. Skauti by se v obšťastňování jich samých, ale i všech ostatních měli velmi pilně cvičit.

Znám skauta, který má zmrzačenou matku. Navštívil jsem ji jednou a tu mi řekla, že její syn ji velmi pomáhá. Denně se vrací domů s úsměvem. Od té doby prý, co se před rokem přihlásil ke skautům, se s ním tahle velká změna stala. Když jsem toho svého malého bratra potkal, zeptal jsem se jej na tajemství jeho úspěchu. Sdělil mi důvěrně, že nad domovní dveře si vyřezal svým nožem osmičku. Umínil si, že vždycky než přejde práh, podívá se vzhůru na vyrytou osmičku a to mu připomene, že je to již více jak 300 dnů, kdy vítá svou matku úsměvem.

Nařizuje-li osmý zákon, že skaut je veselý myslí, neznamená to nutně, že se musí řehtat a řvát. Je třeba uvážit kdy se smát nahlas a kdy se jen tiše usmívat. Je-li doma spící malé dítě, či nemocný člověk je rozhodně na místě tichý úsměv, než hlučný bouřlivý smích.

Skaut by měl být také připraven na to být veselý myslí už proto, aby mohl při svém odchodu zanechat svět veselejším než když na něj přišel.

Vesele Tě zdravím. Tvůj R. E. Philipps

Devátý bod zákona Skaut je hospodárný

Milý Pavle,

Skaut je hospodárný, spořivý, šetrný. To znamená, že šetří, dobře hospodaří, správně a ohleduplně nakládá se vším, co je mu svěřeno. Šetří vše, co může.

Nedávno se koupal jeden rádce se svou družinou v řece. Bylo to na nepravě bezpečném místě. Jeden se skautů neuměl příliš plavat a skočil do hloubky. Byl by se utopil, kdyby se jeho rádce nevrhl duchapřítomně za ním a nevytáhl jej na břeh. Ušetřil tak život svého bratra. Ptáš se, zdali i tohle je šetření. Tedy myslím, že ano. Účelem šetření je uchovat věc do doby než ji bude zapotřebí. A toho malého zachráněného skauta bude jistě zapotřebí ještě při mnoha a mnoha příležitostech.

Skaut má jen zřídka takovou příležitost k výše popsanému šetření, ale každý z nás je devátým bodem povinen šetřit peníze, zdraví i starosti sobě i jiným lidem.

Náčelník Baden-Powell na jednom místě své proslulé knihy o skautingu říká, že „skaut ušetří každý haléř a uloží ho do spořitelny, aby měl peníze pro případ, že se dostane do životních potíží, a nebo když se v problémech či nouzi ocitne někdo v jeho okolí.“

Jediným způsobem, jak je možné se naučit správně spořit je zvyknout si na to. Vše však záleží na okolnostech a na tom kde šetřit. Zním hoča vydělávajícího týdně třista až čtyřista korun. Veškeré peníze však vynaloží na nákup pro svou nemocnou matku. Přesto je to šetrný skaut neboť šetří a chrání matčino zdraví a to je mnohem důležitější než peníze. Až se jeho matka uzdraví, hodlá šetřit opět peníze, za které si chce koupit kolo.

Při svých skautských cestách přijdu občas do klubovny, kde stěny jsou pokryty krásnými obrázky v bohatých rámech, nábytek tu připomíná že pochází z ne zrovna laciného obchodu, stejně tak množství tábornického náradí a vybavení dokazuje, že bylo zakoupeno oddílovými mecenáši a příznivci. Však se také jejich jména skví na oddílovém oznamovateli. Nic proti tomu, ale za srdce mě přeci jen spíše chytne stará skautská skromnost a soběstačnost z nichž se logicky rodí šetrnost a hospodárnost. Mám raději klubovny méně honosné, ale takové z nichž je na první pohled zřejmé, že za vším v nich je práce skautů. Onehdy mě do takové klubovny pozval jeden venkovský oddíl. Hned u dveří mě sice trochu barvy z právě

prováděného malování stříklo skoro do oka, také je pravdou, že jsem málem šlápl na skauta drhnoucího podlahu, ale když jsem se dostal do klubovní místnosti poznal jsem, že jsem doma. Do takového oddílu bych chtěl jako chlapec chodit.

V odlehlém rohu klubovny dva hoši právě zasklívali okno, jiný skaut hoblíkem opracovával povrch lavice, o kousek dál skupinka hochů vyráběla rámečky na fotografie z tábora. Také lano jsem viděl jak si splétají a zhotovují z něho provazový žebřík. „Obyčejný žebřík by překážel, bratře“, vysvětluje mě jeden z rádců. Projevil jsem přání podívat se po provazovém žebříku na půdu. Vůdce mě sice varoval, že se zapráším. S pomocí dvou skautů jsem se nahoru dostal. Na půdě nebylo prachu opravdu málo, byl jsem však odměněn jedinečným zážitkem. Zastihl jsem tam družinu s jehlami v ruku – spravovali díry ve stanových plachtách. Mimo to si jeden z chlapců zašival díru na punčoše, aby prý ta práce nebyla tak jednotvárná.

Na cestě domů jsem přemýšlel o devátém bodu zákona. Ti skauti začali pracovat na místě, které by si vyžádalo mnoho tisíc korun, aby mohlo být přeměněno na klubovnu. Nejen však, že si ji dokázali vytvořit bez velkých nákladů, ale dokonce se ještě svou vlastní prací obohatili. Začali s prázdnými rukama a mají pěknou skautskou klubovnu. To ale není vše. Za dobu jejich práce dovedli získat na dvacet odborných odznaků a navíc něco, co ani za peníze nelze koupit: naučili se šetřit a to znamená, že již vědí jak se má člověk postavit, aby mohl pomoci jiným v čase potřeby.

Tvůj skautský bratr R. E. Philipps

Desátý bod zákona

Skaut je čistý v myšlení, slovech i skutcích

Milý Pavle,

skaut je čistý v myšlení, slovech i skutcích, je desátý bod zákona. Ten měl kdysi bodů jen devět. Říká se, že byl jednou náčelník Baden-Powell otázan, proč není ve skautském zákoně zmínka o čistotě. Odpověděl tehdy, že čistota je nejdůležitější věcí na světě a kdyby ji zahrnul do skautského zákona, vypadalo by to, jako kdyby nebyla důležitější než ostatních devět bodů. Konečně však přidal i desátý bod a řekl: „Věřím, že má-li chlapec

odvahu plnit desátý zákon, bude plnit i ostatních devět.“ Tohle je historie desátého bodu skautského zákona.

Skaut je čistý ve slovech. To znamená, že ať jakkoliv by chtěl říct něco ošklivého, jakkoliv by chtěl poslouchat sprosté řeči, neříká ani neposlouchá nic takového, prostě proto, že je skautem. Vůbec nezáleží na tom, co dělá ostatní svět, nevadí mluví-li chlapi z jeho třídy ošklivě či lidé v jeho zaměstnání sprostě – skaut je čistý ve slovech. Nezáleží na tom, vysmívají-li se nám a běhají-li posměšně za námi, ani v takových případech neopustíme své zbraně.

Znám jeden skautský oddíl, kde je přímo nemožné, aby chlapec mluvil nečistě, poněvadž by ho prostě nikdo neposlouchal. Stalo se, že se jednou ve skautském časopise objevila výzva, zda by nějaký oddíl nevzal s sebou na tábor jednoho chudého skauta. Oddíl, o kterém jsem se právě zmínil, toho hochu na svůj tábor pozval. Bylo mu šestnáct let. Než přišel, vůdce oddílu si o všem promluvil se svými chlapi. Všichni byli tímhle neobyčejným dobrým skutkem nadšeni a těšili se na svého hosta.

Skaut – host přišel do tábora, ale již druhý den vstoupil do vůdcova stanu a řekl mu: „Nemohu to tu již déle vydržet. Odcházím domů.“ Vůdce byl velmi překvapen: „Proč, prosím tě? Onemocněl někdo u tebe doma? Proč chceš odejít?“

Chlapec se skloněnou hlavou odpověděl: „Nelíbí se mi jak se mnou tvoji chlapi zacházejí. Straní se mne. Nemluví na mne celý den.“

„To mě opravdu překvapuje“ odpověděl zamyšleně vůdce, „protože chlapi se výslovně rozhodli připravit ti u nás v táboře dobrou zábavu.“ V tom jej něco napadlo a zeptal se: Víš jistě, žes ničím nezavdal příčinu k tomu, aby s tebou chlapi nemluvíli?“

Šestnáctiletý skaut se rozplakal a povídá: „Víš bratře, tvůj oddíl to je něco jiného než ten náš. Myslil jsem, že se nejlépe spřátelíme, budu-li jim vyprávět něco podařeného, lechtivého, ale tvoji skauti to vůbec neposlouchali a od té doby se mnou ani jeden nepromluvil.“

Vůdce svolal své rádce a za chvíli bylo vše v pořádku. Po čtrnácti dnech se pak host loučil s oddílem a děkoval jim za nejúžasnější chvíle svého života. Patnáctiletý rádce, můj dobrý známý mne jednou navštívil: „Neklope ti něco v družině?“, ptám se jej.

„V družině je všechno v pořádku“, odpověděl. „Já mám problémy sám se sebou. Neumím totiž plnit náš desátý bod zákona. Jsem, jak víš, strojnický učeň a chování lidí v našem závodě je hrozné. Je horší než si můžeš po-

myslit. Umím být čistý ve slovech, ale neumím být čistý ve skutcích. Snad až opustím koncem roku pracoviště nebo až se vyučím, pak budu moci plnit celý desátý bod.“

„Chceš-li vůbec někdy plnit zákon, musíš jej plnit vždy, tedy i nyní“, říkám mu. „Složil jsi skautský slib, jsi vůdcem osmi chlapců, jsi jejich vzorem. Za skautský zákon musíš bojovat i na svém pracovišti. Před tím nelze utíkat. Když ses dal do služeb skautingu, měli jsme o tebe zájem, protože jsme věřili, že skautování budeš věnovat nejen svou bystrost, ale také své čisté tělo. Udržíš si je skutečně čisté pro čest všech skautů?“

„Udržím, bratře“, odpověděl, „jen poradíš-li mě, co mám dělat, až se zase dostanu na své pracoviště.“

„Bude-li tě někdo, muž či starší hoch znepokojovat svými řečmi a návrhy“, řekl jsem mu, „zatni ruku v pěst, takhle, ať je to kdokoli, zasáhni ho pevně a silně. Nepokusí se to už po druhé učinit. Máš odvahu to udělat?“

„Ano, bratře, mám“, řekl mi a odešel.

Potkali jsme se za pár dní v elektrice. „Jak se vede“, ptám se jej.

„V oddíle to jde velmi pěkně, bratře, ale já jsem teď bez práce.“

„Proč, copak se stalo?“

„Musil jsem využít tvé rady, bratře. Udeřil jsem pevně jednoho muže tam od nás z práce.“

„Proto tě propustili?“

Přikývl.

„Proč jsi mi to hned neřekl?“ zvolal jsem. „Zastav se u mne zítra v deset hodin, něco vymyslíme“, řekl jsem mu.

Navštívil jsem svého přítele, který mi jednou řekl, že by mohl otevřít bránu do světa nějakému zvlášť dobrému skautovi. Kdybych o nějakém věděl ať se mu ozvu. Tedy jsem se ozval.

„To je jistě jeden z těch chlapců ověšených odborkami, ne?“ povídá.

„Má sice několik odborek, ale je to ten nejodvážnější kluk jakého jsem kdy potkal. Můžeš mu plně důvěřovat. Je stoprocentně přímý. Umí se vzdát všeho na světě jen aby se nezpronevěřil tomu, o čem věří, že je dobré.“

„Vezmu jej, ať přijde zítra v jedenáct.“

Dnes, pokud vím, se vede mému mladému, odvážnému bratrovi krásně. Skaut je čistý v myšlení. To je nejtěžší část bodu. Je-li skaut čistý v myšlenkách, bude patrně čistý i ve slovech a skutcích. Jeden skaut, jel na svůj první tábor. Byl ještě opravdovým zelenáčem. To léto bylo právě hodně

vlhko. Šel po polní cestě s jedním zkušenějším skautem. Cesta byla plná bláta. Nováček si řádně zašpinil boty. Neztratil však náladu a obrátil se ke svému druhovi a řekl: „Neumím se vyhýbat blátu. Koukám, že tvé boty jsou docela čisté. Jak to dokážeš.“

„Jdeš-li zablácenou krajinou“, odpověděl mu starší chlapec, „nekoukej se do bláta, ale hledej místa, která jsou čistá a tam šlápni. Díváš-li se do bláta, půjdeš blátem, díváš-li se na místa čistá, přejdeš čistou nohou.“

Právě tak je to s našimi myšlenkami. Hledej čistá místa a zůstaneš čistý.

Tiskne se mnoho špatných časopisů a mnoho špatných knih, ale skaut je nečte, protože ví, že by jinak nemohl plnit desátý bod svého zákona. Čte jen čisté knihy a čisté časopisy.

Skaut se nepovaluje v lenošce u kamen za zavřenými okny, protože ví, že by mu desátý bod zákona dal mnohem více námahy. Skaut se nebojí studené vody, protože jednak má rád své tělo čisté a také ví že studená voda otužuje jak tělo tak i mysl. Chce-li se skaut zahřát nemazlí se s kamny, ale vyběhne si ven na hřiště zasportovat. Ocitne-li se skaut v zaměstnání, brzy vycítí, kteří lidé jsou čistí v řeči i v činech a kteří jsou špinaví. Vyhledává ty čisté a sdružuje se s nimi, poněvadž ví, že jde-li špinavou cestou a chce-li aby jeho boty zůstaly čisté, musí hledat čistá místa.

Desátý bod je nejkrásnější ze všech. Proto, že je nejtěžší. Zachováváme-li jej, svědčí to o naší síle. Jeho plněním dokazujeme také velikost a potřebnost našeho hnutí. Naše bratrství je bratrstvím míru a ne války. Přesto však, že jsme mírumilovní skauti, je jeden boj, který vždy musíme bojovat a to je boj na obranu cti skautského zákona.

Nejlépe umožníš své družině vyhrát tento boj tím, že si získáš porozumění chlapců hned na počátku. Někteří chlapci schovávají desátý bod zákona, jako kdyby se za něj styděli. Za čistotu se přeci nemusíme stydět. Můžeme se stydět jedině za špínu. Kdykoliv ji uvidíš a nebo o ni uslyšíš měl bys ji uložit tam kam patří – na smetiště.

V boji za skautský zákon třeba budeš znovu a znovu porážen. Nevzdávej ten boj však. Vzchop se k dalším pokusům. Mužem se nestaneš vítězstvím, ale bojem. Pamatuj si, že často velmi těžce raněný voják se nejvíce zaslouží o vítězství. Nehorši se nad pokušením, a neboj se ho. Učís-li se pádlovat, nepádluješ po proudu, protože je to lehké, nýbrž proti proudu. Tam je to obtížné, tam musíš zabrat a ukázat co v tobě je. Námahou ti zesílí svaly a vyhraješ závod. Nedělej si nic z toho, že opět a opět padáš. Rychle vyskoč, jako mnoho skautů před Tebou i po Tobě. Dříve či později vyhra-

ješ. Budeš potom ještě umět pomáhat k vítězství jiným – to je největší radost.

Snad Ti po mnoha bojích klesne srdce a budeš se domnívat, že nejsi dost silný, pak si jen vzpomeň jakým chlapíkem byl David. Pamatuješ se jak přišel do tábora izraelského a viděl jak všichni zoufají. Na druhé straně údolí je prý ohromný obr, který se jim vysmívá a kterého nikdo nemůže porazit. Pamatuješ se, co říkal ten obr? Říkal, že chce, aby vystoupil muž a utkal se s ním v boji a že v celém izraelském vojsku se nenašel ani jediný takový muž? David pak vystoupil z řady, ačkoliv to byl ještě úplný mladíček a řekl, že on je tím mužem. Přivedli jej tedy před Saula a ten se mu smál společně s ostatními pro jeho mládí. Dal však Davidovi svou vlastní zbroj, aby měl větší možnost obrany. David však přilbici a brnění odmítl. Měl větší a mocnější záštitu. Pamatoval si dobře, že když ještě jako malý hoch zabil lva i medvěda bylo to proto, že Bůh byl při něm. Pomodlil se k Bohu a věděl, že s ním bude i nyní. Bez nejmenšího zaváhání vykročil pak s prakem a kamenem proti obru. Od prvního kroku si byl svým vítězstvím jist. Věřil že mu Bůh stojí po boku.

Proto tedy, budeš-li bojovat za desátý zákon a shledáš že Tvá vlastní síla je malá, nestyd' se prosit za sílu větší. Zvítězíš potom stejně jako David, protože i při Tobě bude Bůh.

Zdravím Tě a přeji pevnou víru R. E. Philipps

V novinářském archivu Dr. Karla Průchy jsme našli překlad Dopisů rádci od R. E. Philippse. Tuto publikaci přeložil v roce 1946 Jan Urbánek, vůdce 313 oddílu Praha. Bratr Průcha chtěl překlad Dopisů rádci zařadit do pokračování časopisu Činovník, jehož byl v té době šéfredaktorem. Nikdy k tomu nedošlo. Myslíme si, že dávný záměr Karla Průchy, rozpoznávající v textu Dopisů rádci jejich hodnotu a potřebnost, je třeba naplnit. Dnes ještě mnohem více než v letech poválečných. Čas, který uplynul od prvního anglického vydání Dopisů, není vůbec nevýhodou. Právě přes onu vzdálenost věků dělící nás od doby, kdy byly napsány, si můžeme snadněji uvědomit pomíjivost forem a nadčasovost podstaty a konečných cílů.

ČIN
sdružení pro šíření myšlenek skautingu
a ochrany přírody